Regionų komiteto nuomonė – Direktyva dėl elektroninių sąskaitų faktūrų naudojimo ir visiškai elektroninių viešųjų pirkimų

(2014/C 114/13)

I. **POLITINĖS REKOMENDACIJOS**

REGIONŲ KOMITETAS

Bendros pastabos dėl direktyvos

1. atkreipia dėmesį į tai, kad pasiūlymu dėl Direktyvos dėl elektroninių sąskaitų faktūrų naudojimo vykdant viešuosius pirkimus siekiama, kad Europos standartizacijos komitetas (CEN), parengtų naująjį Europos elektroninių sąskaitų faktūrų standartą ir kad valstybės narės užtikrintų, kad perkančiosios organizacijos ir perkantieji subjektai negalėtų atsisakyti priimti Europos standartą atitinkančių elektroninių sąskaitų faktūrų. Komisijos pasiūlymu, šios taisyklės įsigalios praėjus 48 mėnesiams nuo šios direktyvos įsigaliojimo, tačiau Regionų Komitetas siūlo, kad šios taisyklės įsigaliotų praėjus 30 mėnesių nuo nuorodos į Europos standartą paskelbimo remiantis direktyvos 3 straipsnio 2 dalimi;

2. mano, kad pasiūlymas yra svarbus žingsnis pereinant prie viešojo administravimo nenaudojant popierinių dokumentų. Dėl žinomų e sąskaitų faktūrų naudojimo pranašumų ne viena ES valstybė narė nustatė privalomą elektroninių sąskaitų faktūrų perdavimą visame viešajame sektoriuje arba jo dalyje. Vis dėlto dažnai tokios iniciatyvos grindžiamos nacionaliniais standartais, kurie nėra sąveikūs;

3. konstatuoja, kad pastaraisiais metais nemažai dalyvių ragino Europos lygmeniu imtis veiksmų skatinti naudoti elektronines sąskaitas faktūras ir netgi siūlė nustatyti privalomą jų naudojimą. Pavyzdžiui, 2012 m. balandžio 20 rezoliucijoje Europos Parlamentas atkreipė dėmesį į rinkos susiskaidymą dėl nacionalinių elektroninių sąskaitų faktūrų išrašymo taisyklių ir akcentavo sąveikių elektroninių sąskaitų faktūrų sprendimų, grindžiamų bendromis teisinėmis nuostatomis ir techniniais standartais, svarbą;

4. jau anksčiau yra pritaręs elektroniniams informacijos mainams ir elektroninių priemonių naudojimui įvairiose viešųjų pirkimų procedūrose ([1]), nors atsižvelgiant į skirtingas sąlygas ir ypač į mažąsias įmones, pasirengimui turi būti numatyta pakankamai laiko;

5. laikosi nuomonės, kad ir sąskaitų faktūrų išrašymo procesas, kuris yra baigiamoji viešųjų pirkimų procedūros dalis, taip pat turėtų būti elektroninis, tokiu būdu siekiant padidinti efektyvumą ir sumažinti administracines išlaidas;

6. mano, kad pasiūlymas dėl direktyvos gali padėti sukurti geresnes sąlygas sąveikumui ir optimizuoti vidaus rinką. Jis palengvina perkančiųjų organizacijų ir perkančiųjų subjektų bei jų tiekėjų veiklą ir padeda sumažinti sąnaudas. Kartu reikia konstatuoti, kad tarptautinės prekybos mastas šiuo metu yra nedidelis. Todėl kyla pavojus, kad ši direktyva gali turėti pernelyg didelių finansinių pasekmių;

7. atkreipia dėmesį, kad pagal pasiūlymą dėl direktyvos Europos Komisija įgaliojama pavesti Europos standartizacijos organizacijai parengti elektroninės sąskaitos faktūros semantinį duomenų modelį. Esminė turinio dalis bus perduota tarnybai, kuri nėra teisės aktų leidėjas. Tik remiantis šiuo konkrečiu rengtino standarto turiniu, kuris dar neparengtas, galima visapusiškai įvertinti įgyvendinimo galimybes, patikslinimo poreikį ir susidarysiančias išlaidas. Todėl šiuo metu dar negalima įvertinti, ar pasiūlymas neprieštarauja proporcingumo principui;

([1]) Regionų komitetas jau pateikė savo nuomonę dėl Pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl subjektų, vykdančių veiklą vandens, energetikos, transporto ir pašto paslaugų sektoriuose, vykdomų pirkimų, COM(2011) 895 final ir dėl Pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl viešųjų pirkimų, COM (2011) 896 final.

8. palankiai vertina tai, kad perkančiosios organizacijos ir perkantieji subjektai netgi nustačius bendrus Europos standartus turės galimybę priimti kitus standartus atitinkančias elektronines sąskaitas faktūras, taip pat popierines sąskaitas faktūras, jei nacionaliniuose teisės aktuose nenustatyta kitaip. Tai suteikia lankstumo tiek perkančiosioms organizacijoms ir perkantiesiems subjektams, tiek ir tiekėjams, besivadovaujantiems kitais standartais. Tai, kad perkančiosios organizacijos ir perkantieji subjektai, kurie jau naudoja tam tikrą standartą atitinkančias elektronines sąskaitas faktūras, dabar turi pereiti prie naujo bendro standarto, reikš, kad papildomų išlaidų patirs tiek perkančiosios organizacijos ir perkantieji subjektai, tiek ir tiekėjai. Todėl Regionų komitetas, remdamasis pasiūlymu dėl direktyvos, mano, kad turėtų išlikti jau egzistuojantys formatai ir vis dažniau būtų naudojamas bendras Europos standartas palaipsniui prie jo pereinant. Parengus bendrą semantinį duomenų modelį bus lengviau konvertuoti įvairius techninius formatus. Turinys, kuris tam tikrais atvejais papildo pagrindinę informaciją ir kuris pagal nacionalinius teisės aktus privalo būti sąskaitose faktūrose, turi būti leidžiamas tam tikrose šakose ir atitinkamose tokio turinio sąskaitose faktūrose šiuo metu naudojamais formatais, kurie paprastai atitinka šiuos specialius reikalavimus;

9. vis dėlto atkreipia dėmesį į tai, jog svarbu, kad siūlomas Europos standartas nekliudytų perkančiųjų organizacijų ir perkančiųjų subjektų bei jų tiekėjų darbui ir jo neapsunkintų; atkreipia dėmesį į su tuo susijusias dideles išlaidas, jei perkančiosios organizacijos ir perkantieji subjektai turės priimti visų techninių formatų, atitinkančių semantinius duomenų modelius, elektronines sąskaitas faktūras;

10. todėl pasiūlyme dėl direktyvos siūlo patikslinti, kokie reikalavimai keliami perkančiosioms organizacijoms ir perkantiesiems subjektams. Taigi jiems neturėtų būti privaloma priimti visų egzistuojančių nacionalinių ir saugomų techninių formatų sąskaitas faktūras, o tik tam tikro jų skaičiaus. Perkančiosios organizacijos veikiau turėtų negalėti atsisakyti priimti elektroninių sąskaitų faktūrų, kurios remtųsi semantinio duomenų modelio Europos standartu ir techniniu formatu, kurie savo ruožtu būtų grindžiami tarptautiniu ES pripažintų standartizacijos organizacijų (pavyzdžiui, CEN, ISO, UN/CEFACT ir OASIS) parengtu standartu. Šiuo požiūriu direktyvą galima laikyti kaip tarptautinių standartų suvienodinimą, tačiau reikia užtikrinti, kad esminis sąskaitų faktūrų turinys atitiktų Europos reikalavimus pagal bendras taisykles ir pan.;

11. mano, kad semantinius duomenų modelius rengiant pagal tarptautinių standartizacijos organizacijų jau turimus modelius ir apsiribojant tam tikru techniniu formatu galima padidinti sąveikumą ir kartu sumažinti sąnaudas. Tai užtikrins vienodas sąlygas komerciniams dalyviams, kurie remdamiesi standartu plėtoja patikimus praktikos modelius;

12. be to, pabrėžia, jog labai svarbu, kad Komisija apsvarstytų galimybę elektroninių sąskaitų faktūrų naudojimą skatinti ir pagal Sutartį dėl viešųjų pirkimų. Tai leistų užtikrinti taisykles, kurios būtų taikomos daugumai PPO narių, tarp jų ir visoms ES valstybėms narėms. Tai yra dar vienas argumentas, kodėl Komisijos nustatytas standartas turėtų remtis tarptautiniais standartais. Tokiu būdu jis taptų ne tik Europos, bet ir tarptautiniu standartu, atitinkančiu ir atspindinčiu Europos reikalavimus ir poreikius, taip pat grindžiamu bendrais teisės aktais ir pan.;

13. taip pat norėtų pabrėžti, kad svarbu, jog standartizavimo srityje būtų atsižvelgiama į jau pradėtą darbą, visų pirma į CEN veiklą, kuris nustato reikalavimus verslo pranešimuose pateikiamai informacijai vykdant viešuosius pirkimus ir šios informacijos mainų tarp partnerių procedūrą. Šiame darbe jau dalyvauja nemažai valstybių narių ([2]). Šio darbo rezultatai turėtų ir toliau būti naudojami Komisijos pradėtuose įgyvendinti projektuose (pavyzdžiui, e-SENS ([3]) ir OpenPEPPOL ([4]) veikloje);

14. mano, jog rengiant dabartinį standartą arba plėtojant jau pradėtą darbą svarbu užtikrinti, kad standartas būtų lengvai taikomas ir išbandytas prieš jį rekomenduojant taikyti. Netgi derėtų numatyti tam tikrą sertifikavimo būdą siekiant nustatyti, ar sąskaitos faktūros, kurios esą grindžiamos šiuo standartu, iš tikrųjų jį atitinka. Valstybių narių, kuriose jau taikomi tam tikri standartai, patirtis parodė, jog reikalingos tam tikros gairės, kad kiekvienai perkančiajai organizacijai ar kiekvienam perkančiajam subjektui nereikėtų pačiam įrodyti, kodėl jis negali priimti tam tikros elektroninės sąskaitos faktūros. Toks metodas turėtų būti parengtas ir pirmiau minėtose pripažintose tarptautinėse standartizacijos organizacijose;

([2]) Žr. www.cenbii.eu.
([3]) Žr. www.esens.eu.
([4]) Žr. www.peppol.eu.

15. be to, atkreipia dėmesį į tai, kad rengiant šį standartą ypač svarbus vietos ir regionų valdžios institucijų, taip pat ir kitų iš valstybės biudžeto išlaikomų viešojo administravimo ir kitų institucijų dalyvavimas;

16. pabrėžia, kad vykstant deryboms dėl pasiūlymo dėl naujo duomenų apsaugos reglamento reikia atsižvelgti į tai, kad šio reglamento nuostatos skatintų naudoti aktualias elektronines sąskaitas faktūras;

17. akcentuoja, kad pagal elektroninių sąskaitų faktūrų naudojimo nuostatas remiantis Direktyva 2006/112/EB dėl pridėtinės vertės mokesčio bendros sistemos elektroninių sąskaitų faktūrų naudojimui turi pritarti gavėjas. Kaip pabrėžta pasiūlyme dėl direktyvos, į tai turi būti atsižvelgta ir rengiant dabartines nuostatas;

18. konstatuoja, kad dauguma perkančiųjų organizacijų ir perkančiųjų subjektų šiuo metu neturi galimybės priimti elektronines sąskaitas faktūras ir jas tvarkyti. Be to, direktyvos įsigaliojimas turėtų būti derinamas su kitų elektroninių viešųjų pirkimų procedūrų, kurios yra viešiesiems pirkimams skirtų priemonių rinkinio dalis, įsigaliojimo data. Komitetas mano, kad tinkamas įsigaliojimo laikas yra praėjus tam tikram laikui, pavyzdžiui, 30 mėnesių po to, kai Komisija paskelbs standartą. Tokiu būdu užtikrinama, kad standartas bus laiku įdiegtas į programinę įrangą ir kad perkančiosios organizacijos ir perkantieji subjektai turės pakankamai laiko įsigyti standartu paremtus sprendimus. Be to, valstybės narės perkančiosioms organizacijoms turėtų pasiūlyti mokymo priemones ir paramą, kad praėjus nurodytam laikotarpiui būtų galima įgyvendinti pasiūlymo dėl direktyvos nuostatas;

19. primena, kad pradėjus naudoti elektronines sąskaitas faktūras daug perkančiųjų organizacijų ir perkančiųjų subjektų turės pasirūpinti atitinkamais IT sprendimais ir apskritai išplėsti savo žinias elektroninių sąskaitų faktūrų tvarkymo srityje. Todėl įvairiose valstybėse narėse būtinos priemonės turėtų apimti ir paramą įsigyjant IT sprendimus, kad būtų galima gauti elektronines sąskaitas faktūras, galbūt sudarant bendrą susitarimą, kuriuo institucijos, vykdydamos viešuosius pirkimus, galėtų remtis ir kuris padėtų nustatyti reikalavimus, taikomus įsigyjant sau pritaikytus elektroninių sąskaitų faktūrų naudojimo sprendimus;

20. mano, kad valstybės narės ne tik turi imtis perkančiosioms organizacijoms ir perkantiesiems subjektams skirtų kvalifikacijos tobulinimo ir kitų priemonių, bet ir priemonių įmonių, visų pirma mažųjų ir vidutinių įmonių (MVĮ), gebėjimams stiprinti;

21. atsižvelgdamas į tai, kad pasiūlymo dėl direktyvos tikslo – išspręsti sąveikumo problemas tarptautinės prekybos srityje pačios valstybės negali deramai pasiekti ir, atsižvelgdamas į tai, kad direktyvos projektas yra tinkama priemonė, mano, kad pasiūlymas atitinka subsidiarumo ir proporcingumo principus;

22. pabrėžia, kad elektroninių sąskaitų faktūrų naudojimas vykdant viešuosius pirkimus yra vienas penkių Regionų komiteto prioritetų 2013 m. Subsidiarumo darbo programoje. Vykdydamas šį darbą Komitetas surengė su subsidiarumu susijusias konsultacijas su Subsidiarumo stebėsenos tinklo ir Subsidiarumo ekspertų grupės partneriais;

23. prašo Europos Komisijos pačiai rodyti pavyzdį ir užtikrinti, kad su ES finansavimo programomis susijusiuose viešuosiuose pirkimuose būtų priimamos elektroninės sąskaitos faktūros;

Bendrosios pastabos dėl komunikato

24. atsižvelgdamas į tai, kad dauguma perkančiųjų organizacijų ir perkančiųjų subjektų šiuo metu dar nenaudoja elektroninių sąskaitų faktūrų, palankiai vertina Komisijos pasiūlymo 5.3 punkte išdėstytas svarbias priemones, kuriomis, be kita ko, siekiama, kad valstybės narės parengtų nacionalines strategijas ir išsamius veiksmų planus siekiant užtikrinti visiškai elektroninius viešuosius pirkimus;

25. pabrėžia, kad ir įmonės, visų pirma, MVĮ, turi stiprinti savo gebėjimus elektroninių sąskaitų faktūrų naudojimo srityje. Be to, daugelyje valstybių narių gali prireikti ir infrastruktūros priemonių. Šias problemas išspręsti gali padėti Komisijos pasiūlymas valstybėms narėms išnagrinėti galimybę pasinaudoti struktūriniais fondais (visų pirma MVĮ) mokymui finansuoti, administraciniams pajėgumams stiprinti ir atitinkamai infrastruktūrai kurti;

26. mano, kad įgyvendinant elektroninių sąskaitų faktūrų projektą labai svarbus vaidmuo tenka infrastruktūros klausimams, todėl laikosi nuomonės, kad 5.2 punkto 4 dalyje išdėstytas Komisijos pasiūlymas finansuoti ir remti visiškai elektroninių viešųjų pirkimų (įskaitant elektronines sąskaitas faktūras) infrastruktūros kūrimą visoje Europoje pasinaudojant siūloma Europos infrastruktūros tinklų priemone gali prisidėti prie veikiančios verslo pranešimams skirtos infrastruktūros; mano, kad gali prireikti papildomų infrastruktūros priemonių, nes sąlygos įvairiose valstybėse narėse labai skiriasi;

27. palankiai vertina Komisijos ketinimą finansuoti projektus, kuriais skatinama plėtoti sąveikius sprendimus (e-SENS);

28. pritaria Komisijos pasiūlymui tęsti darbą, susijusį su Europos suinteresuotųjų šalių elektroninių sąskaitų faktūrų išrašymo forumu, tačiau ragina Komisiją kartu užtikrinti, kad šiame forume galėtų dalyvauti vietos ir regionų lygmuo.

II. **SIŪLOMI PAKEITIMAI**

1 pakeitimas

COM (2013) 449 final

7 konstatuojamoji dalis

Komisijos pasiūlymas	RK pakeitimas
Pagrindinės elektroninės sąskaitos faktūros semantinio duomenų modelio Europos standartas turėtų būti paremtas egzistuojančiomis specifikacijomis, visų pirma įskaitant tas, kurias parengė tokios Europos arba tarptautinės organizacijos kaip CEN (CWA 16356 ir CWA 16562), ISO (finansinė sąskaita faktūra, grindžiama ISO 20022 metodika) ir UN/CEFACT (CII v. 2.0). Pagal jį neturėtų būti reikalaujama elektroninių parašų. Tokiame Europos standarte turėtų būti nustatyti semantiniai duomenų elementai, visų pirma nurodantys papildomus pardavėjo ir pirkėjo duomenis, proceso identifikacijos numerį, sąskaitos faktūros rekvizitus, duomenis apie prekes arba paslaugas, informaciją apie pristatymą, mokėjimo rekvizitus ir sąlygas. Jis turėti būti suderinamas su egzistuojančiais mokėjimo standartais, kad būtų galima automatiškai vykdyti mokėjimą.	Pagrindinės elektroninės sąskaitos faktūros semantinio duomenų modelio Europos standartas turėtų būti paremtas egzistuojančiomis specifikacijomis, visų pirma įskaitant tas, kurias parengė tokios Europos arba tarptautinės organizacijos kaip CEN ~~(CWA 16356 ir CWA 16562)~~, ISO ~~(finansinė sąskaita faktūra, grindžiama ISO 20022 metodika) ir~~, UN/CEFACT ~~(CII v. 2.0)~~ ir OASIS. Pagal jį neturėtų būti reikalaujama elektroninių parašų. Tokiame Europos standarte turėtų būti nustatyti semantiniai duomenų elementai, visų pirma nurodantys papildomus pardavėjo ir pirkėjo duomenis, proceso identifikacijos numerį, sąskaitos faktūros rekvizitus, duomenis apie prekes arba paslaugas, informaciją apie pristatymą, mokėjimo rekvizitus ir sąlygas. Jis turėti būti suderinamas su egzistuojančiais mokėjimo standartais, kad būtų galima automatiškai vykdyti mokėjimą.

Paaiškinimas

Komisijos pasiūlyme daromos nuorodos į kai kurias specifikacijas. Sąskaitų faktūrų standartai laikui bėgant keičiasi ir iš nurodytų standartų buvo taikyti ne visi. Be to, trūksta nuorodų į tarptautinius standartus, kurie šiuo metu taikomi kelete valstybių narių. Todėl tikslingiau daryti nuorodą į sąskaitų faktūrų specifikacijas, kurias parengė Europos ar tarptautinės organizacijos, pavyzdžiui, CEN, ISO, UN/CEFACT ir OASIS. Pastaroji organizacija Komisijos pasiūlyme netgi neminima. O ji nagrinėja su vadinamaisiais *de facto* standartais, kurie taikomi daugelio valstybių narių viešajame sektoriuje, susijusius klausimus.

2 pakeitimas

4 straipsnis

Komisijos pasiūlymas	RK pakeitimas
Europos standartą atitinkančios elektroninės sąskaitos faktūros	***Europos standartą atitinkančios elektroninės sąskaitos faktūros***
Valstybės narės užtikrina, kad perkančiosios organizacijos ir perkantieji subjektai neatsisakytų priimti elektroninių sąskaitų faktūrų, atitinkančių Europos standartą, nuoroda į kurį buvo paskelbta pagal 3 straipsnio 2 dalį.	Valstybės narės užtikrina, kad perkančiosios organizacijos ir perkantieji subjektai neatsisakytų priimti elektroninių sąskaitų faktūrų, atitinkančių Europos standartą, nuoroda į kurį buvo paskelbta pagal 3 straipsnio 2 dalį, ir grindžiamų techniniu formatu, kurį parengė ES pripažintos tarptautinės standartizacijos organizacijos.

Paaiškinimas

Bus labai brangu, jei perkančiosios organizacijos ir perkantieji subjektai turės priimti visų techninių formatų, atitinkančių semantinius duomenų modelius, elektronines sąskaitas faktūras. Viena iš galimybių sumažinti formatų skaičių – reikalavimas, kad naudojamos elektroninės sąskaitos faktūros atitiktų pagrindinės elektroninės sąskaitos faktūros semantinio duomenų modelio Europos standartą ir remtųsi ES pripažintų standartizacijos organizacijų (CEN, UN/CEFACT, ISO ir OASIS) nustatytu techniniu formatu (sintakse).

3 pakeitimas

6 straipsnis

Komisijos pasiūlymas	RK pakeitimas
Perkėlimas į nacionalinę teisę	***Perkėlimas į nacionalinę teisę***
Ne vėliau kaip per 48 mėnesius nuo šios direktyvos įsigaliojimo valstybės narės priima įstatymus ir kitus teisės aktus, būtinus, kad būtų laikomasi šios direktyvos. Jos nedelsdamos pateikia Komisijai tų nuostatų tekstą.	Valstybės narės deda visas pastangas, kad perkančiosios organizacijos ir perkantieji subjektai galėtų priimti elektronines sąskaitas faktūras, atitinkančias Europos standartą, nuoroda į kurį buvo paskelbta pagal šios direktyvos 3 straipsnio 2 dalį ir kuris atitinka techninį formatą, pagrįstą ~~remiasi ES pripažintų~~ Europos ir tarptautiniųais standartais~~organizacijų priimtu techniniu formatu~~. ~~Ne vėliau kaip per 48 mėnesius nuo šios direktyvos įsigaliojimo, valstybės narės priima įstatymus ir kitus teisės aktus, būtinus, kad būtų laikomasi šios direktyvos. Ne vėliau kaip p~~Per ~~48~~30 mėnesi~~us~~ų nuo to laiko, kai Komisija paskelbė nuorodą į Europos standartą pagal 3 straipsnio 2 dalį ~~šios direktyvos įsigaliojimo~~ valstybės narės priima įstatymus ir kitus teisės aktus, būtinus, kad būtų laikomasi šio~~s direktyvos~~standarto. Jos nedelsdamos pateikia Komisijai tų nuostatų tekstą.
Valstybės narės, priimdamos tas nuostatas, daro jose nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. Nuorodos darymo tvarką nustato valstybės narės.	Valstybės narės, priimdamos tas nuostatas, daro jose nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. Nuorodos darymo tvarką nustato valstybės narės.
Valstybės narės pateikia Komisijai šios direktyvos taikymo srityje priimtų nacionalinės teisės aktų pagrindinių nuostatų tekstus.	Valstybės narės pateikia Komisijai šios direktyvos taikymo srityje priimtų nacionalinės teisės aktų pagrindinių nuostatų tekstus.

Paaiškinimas

Labiau tiktų pradėti skaičiuoti įgyvendinimo laiką nuo tam tikro laiko po to, kai Komisija paskelbė standartą. Per šį laiką būtų galima įdiegti IT sistemas ir išbandyti standartą, taip pat sudaryti sąlygas perkančiosioms organizacijoms ir perkantiesiems subjektams įsigyti standartu paremtus sprendimus. Tinkamas laikas galėtų būti 30 mėnesių po to, kai Komisija paskelbs standartą pagal 3 straipsnio 2 dalį. Be to svarbu, kad valstybės narės perkančiosioms organizacijoms ir perkantiesiems subjektams suteiktų reikiamą paramą stiprinti gebėjimus elektroninių sąskaitų faktūrų naudojimo srityje ir galbūt pradėti taikyti IT sprendimus priimant ir tvarkant elektronines sąskaitas faktūras. Tarp atitinkamų priemonių turėtų būti ir mokymo priemonės įmonėms, visų pirma MVĮ. Siūloma formuluote siekiama padėti sukurti geresnes sąlygas, kad elektronines sąskaitas būtų galima priimti pagal nustatytą standartą ir per siūlomą laikotarpį.

2013 m. lapkričio 28 d., Briuselis

Regionų komiteto
Pirmininkas

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO